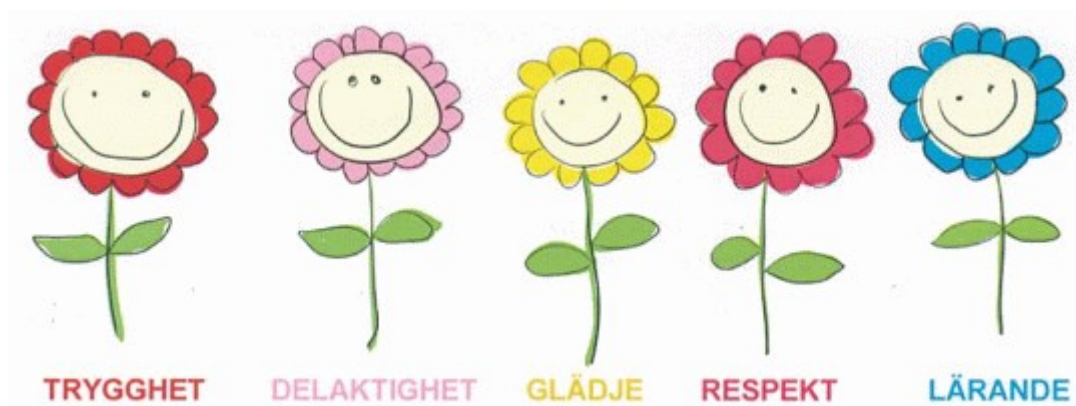

Garphyttans förskola

Innehåll

Inledning	3
Organisation	3
Vår vision	4
Förskole nämndens mål 2017 som ligger utanför läroplansmålen...	4
Förbättringspunkter utifrån Brukarenkäten	5

Läroplansmål - Normer och värden .....

Läroplansmål - utveckling och lärande .....

Läroplansmål – Barns inflytande.....

Läroplansmål – Förskola och hem .....

Läroplansmål – Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet .....

Läroplansmål – Uppföljning, utvärdering och utveckling .....

Giftfri förskola .....

Smartare mat .....

Inledning

Garphyttans förskola och skola ligger vid foten av Kilsbergen cirka 15 kilometer väster om Örebro. Den ger oss närhet till vacker natur och gammal historia som är till glädje för såväl vuxna som barn. Förskolans läge gör det lätt att använda sig av utemiljön i undervisningen.

Förskolans mål är att skapa en trygg, stimulerande miljö som inbjuder till gemenskap, lust och lärande. Förskolan skall kännetecknas av att alla barn, vårdnadshavare och pedagoger ser alla människors lika värde.

Januari 2016 bildades en Intraprenad mellan Garphyttans förskola och skola.

Garphyttans grundskola. Det innebär att vi får ett större utrymme för en långsiktig planering och ett samarbete mellan verksamheterna samt ett bättre nyttjande av de ekonomiska medlen. Intraprenaden leds av en rektor och en förskolechef.

Organisation

Förskolans ekonomiska förutsättningar bygger på antalet inskrivna barn samt ålder på barnen. Förskolan har en väl genomtänkt organisation utifrån barnantal och för att lyfta fram barns lärande.

På förskolan arbetar två utvecklingsledare och det är ett uppdrag som kombineras med pedagogiskt arbete i barngrupp. Utvecklingsledarna har i uppgift att se till att den egna enheten tar det gemensamma ansvaret för alla vardagsfrågor, utvecklingsarbetet och det systematiska kvalitetsarbetet. Utvecklingsledaren är ett stöd till förskolechefen och arbetar för att skapa fungerande relationer, god kommunikation och ett respektfullt förhållningssätt inom arbetslaget.

En specialpedagog är knuten till verksamheten som är ett stöd till pedagogerna. Det största uppdraget är handledning och att initiera rätt insatser. Specialpedagogen har även ansvaret för samarbetet med Barnavårdscentralen, Vägledande samspel (ICDP) och vara uppdaterad kring ny forskning.

Förskolans kök är ett tillagningskök och har en central och viktig roll för barnens vistelse på förskolan. Kocken arbetar för att ha en hög andel ekologiska råvaror och att minska på matsvinnet.

Månen – Har plats för 25 barn i åldrarna 1-2 år

Blå – Har plats för 15 barn i åldrarna 1-2 år

Röd – Har plats för 18 barn, ålder 3 år

Gul – Har plats för 18 barn, ålder 3 år

Satelliten – Har plats för 40 barn, ålder 4 år

Kometen – Har plats för 40 barn, ålder 5 år

En tydlig och genomtänkt organisation är ett verktyg för att barns och pedagogers ständiga lärande skall utvecklas. Samtidigt som ett välfungerande arbetslag är en viktig framgångsfaktor för att den pedagogiska verksamheten ska hålla hög kvalitet.

Vår Vision

**På Garphyttans förskola och skola går barn i åldrarna 1-12 år.
Vi samarbetar för att lägga grunden till ett livslångt lärande
och jobbar för att alla barn ska:**

Vår gemensamma barn- och kunskapssyn

Alla barn har rätt att få vara sig själva.

Alla barn är lika mycket värda.

Alla barn har rätt att utvecklas.

Vi stödjer barnens nyfikenhet och uppmuntrar deras vilja att söka kunskap.
Barn lär på många olika vis och vi ser vikten av att erbjuda olika inlärningssätt.

Förskole nämndens mål 2017 som ligger utanför läroplansmålen

- Arbeta med kollegialt lärande
- Fokus på det pedagogiska uppdraget
- Topp 25 2025, fokus på lärande, Läroplanen ska fördjupas, förskollärarens roll, ge barn en god pedagogisk grund inför skolstart
- Förskollärarnas roll och uppdrag
- Smartare mat

Förbättringspunkter utifrån Brukarenkäten

- Mitt barn får möjlighet till lugn och ro under dagen
- Alla barn behandlas lika av personalen
- Mitt barn får det stöd och den hjälp som behövs
- Mitt barn uppmuntras att ta ansvar i förskolan
- Mitt barns tankar och idéer tas tillvara
- Personalen i förskolan är intresserade av mina synpunkter och önskemål
- Jag är nöjd med den information som jag får om mitt barns utveckling

Garphyttans förskola 2017-07-27

Ann Lundström
Förskolechef

Normer och värden

- **I juni 2018 ska all personal arbeta utifrån ett normkritiskt förhållningssätt där alla barn behandlas jämlikt.**
- **I juni 2018 har vi ett väl förankrat trygghetsarbete utifrån målen i läroplanen, Örebro kommuns prioriterade mål samt vår Trygghetsplan**

Processen

1-2-åringar

Vi strävar efter att vara närvarande och lyhörda pedagoger. Vi ska arbeta med att alla barn blir sedda och får ett bra bemötande, där alla ska känna sig välkomnade av både barn och pedagoger.

Vi ska arbeta med att uppmärksamma alla barns möjligheter och rättigheter. Genom att uppmuntra barnen att visa varandra respekt och empati, samt arbeta med jämställdhet genom att bemöta alla barn lika oavsett kön.

Att uppmuntra barnens tankar och åsikter för att barnen ska utveckla en god självkänsla samt skapa förståelse för allas lika värde. Arbeta med att barnen ska våga visa sina känslor, samt efter mognad kunna sätta ord på sina känslor.

Skapa en miljö där barnen utmanas och utvecklar en medvetenhet för en långsiktigt hållbar miljö både inomhus och utomhus. Den fysiska miljön ska anpassas till yngre barn. Vi har utformat vår inomhusmiljö och delat av rummet med hjälp av bland annat hyllor. Detta skapar möjlighet till lugna lekar. Det uppmuntrar till lek i en ny och utforskande miljö. Vi bjuder in till lek och de upptäcker material bland annat på väggar, golv och tak det får oss att använda många sinnen och utomhus.

Genom att dela in barnen i mindre grupper blir det lättare för oss pedagoger att se alla barn. Det ger också en ökad trygghet för barnen genom att pedagogerna finns tillgängliga och närvarande. Barnen finner också trygghet i att våra dagliga rutiner är tydliga. Vi följer samma rutiner varje dag för att barnen ska känna igen sig i och känna trygghet i att de vet vad som ska hända. Ett vägledande förhållningssätt, ICDP ska genomsyra verksamheten. All personal som saknar utbildning i ICDP bör utbildas under verksamhetsåret. Viktigt att arbetslaget är överens om vad som gäller. Att pedagogerna gör och säger lika skapar ytterligare trygghet i barngruppen.

3-åringar

Arbetslaget jobbar med bildstöd för att tydliggöra för barngruppen hur verksamheten ser ut under dagen.

Barnen delas också in i mindre grupper för att ges mer utrymme och för att pedagogerna på ett bättre sätt ska kunna se varje barn. Vi arbetar med en ”pratsten” under samlingar för att alla barn ska få komma till tals. Men också för att öva turtagning och visa respekt för kompiserna som pratar.

Trygghetsplanen och ett normkritiskt förhållningssätt ska hållas levande i verksamheten och i arbetslaget. Exempelvis genom diskussioner under samlingar med barngruppen kring hur vi bemöter varandra och hur vi är bra kompisar men även i arbetslaget på våra arbetslagsplaneringar.

I början av terminen har vi lära-känna-samtal med vårdnadshavare. Viktigt att vi så snart som möjligt ser barngruppens behov och intressen för att kunna planera vår verksamhet vidare.

4-åringar

Vi vuxna samt barnen ska använda oss av ”RAST=Respekt, ansvar, självkänsla och trygghet” orden och värdegrundssången.

Vi samtalar med barnen utifrån ICDP-tänket. De vuxna lyssnar, bekräftar, vägleder och förstärker det positiva.

De vuxna ska arbeta för att motverka sina egna normer, ibland med stöd från de andra vuxna. Normkritiskt tänkande.

Vi vuxna kommer att försöka att utmana barnen i samtal om det är ”tjejigt och killigt”. Vi ska se på leken med normkritiska ögon, hur leken formas.

Gemensamma diskussioner med barnen om att vara rädda om varandra. Vi kommer ha nära ICDP-arbete med barnen. Förstärkt det positiva men ändå prata mycket om att människor är olika och att alla behöver träna på olika saker.

Vi vuxna försäkrar oss om att alla barn blir bekräftade varje dag.

Vi kommer också använda oss av KOMPIS-TRYGG, en pappersmänniska som barnen får sätta ett hjärta på där det står vad jag hjälpt en medmänniska med.

Uppmuntrat barnen att leka med ”nya” vänner. Vuxna är med som ”guider” för att starta upp lekar så att barnen får samma förutsättningar att förstå leken. Hur leker man leken?

Vilka regler gäller i den här leken? Hur gör man för att följa reglerna? Vem bestämmer reglerna i leken?

Stopp! Jag vill inte/jag tycker inte att det är okej! Att vara tydlig i sitt språk och att lära sig att lyssna på andra människors ”stopp”!, Åsikter och känslor kommer att vara ett genomgående tema för Satellit-barnen att träna på. Att vara en schyst medmänniska.

Turordning och samarbete tränas genom att spela spel, bygga pussel, samarbete med varandra. Hjälpa varandra att förstå spelreglerna, kan man ändra på spelregler? hur kommer man överens om det? Hur ska man orka spela färdigt spelet? Här kommer vi vuxna att vara närvarande och föra lärsamtalet.

5-åringar

Normkritiskt förhållningsätt

Vi arbetar med att som pedagoger vara medvetna om stereotyper och att utmana dessa. Vi hjälper och påminner varandra. Boken *Lika som bär* används som utgångspunkt för diskussioner med barnen om kön, utseende och etnicitet. Vi planerar även att använda oss av rollspel för att väcka tankar och funderingar hos barnen utifrån normkritiska frågeställningar.

Vi väljer medvetet böcker som vi kan använda som utgångspunkt i normkritiska diskussioner med barnen. Om möjligt kopplar vi detta till Läslyftet.

Under året observerar och dokumenterar vi våra lärmiljöer utifrån normkritiska frågeställningar. Har alla barn tillträde till alla våra miljöer på samma villkor? Om inte; varför inte då? Vi väljer en miljö i taget och observerar under flera dagar.

Diskussioner utifrån normkritiska frågeställningar bör planeras in på planeringar och kvällskonferenser.

Trygghetsarbete

Förskolan har en gemensam trygghetsplan som överensstämmer med verksamhetens behov. Vi strävar efter att ha en tydlig koppling mellan Trygghetsplanen och vår arbetsplan.

Trygghetsplanen upprättas av förskolans Trygghetsgrupp. Alla pedagoger ska vara väl insatta i Trygghetsplanen och arbeta aktivt med denna.

Barnen ska, utifrån sina förutsättningar, informeras om att vi har en trygghetsplan och vad det innebär.

Trygghetsarbetet i barngruppen sker kontinuerligt. Vi har dock valt att ha en dag i veckan då vi fokuserar extra mycket på trygghetsarbetet. Vi har då barnen i halvgrupp.

Under året kommer vi att arbeta med Känslor. Syftet med detta är bland annat att hjälpa barnen att bli trygga i och lära känna sig själva, samt att uppmärksamma dem på att människor tänker och känner på olika sätt.

Vi väljer att lyfta fram när barnen är bra kompisar och gör bra saker gentemot varandra. Vi har en kompistavla där barnen själva får tala om vad de vill ha uppskrivet. Fokus ligger där på bland annat samarbete, generositet, hjälpsamhet och empati.

Vi läser Kompisböcker, som behandlar ämnen som Samarbete, Säg förlåt, Dela med dig och Visa dina känslor. Till dessa böcker finns även förslag på olika övningar och lekar.

Tjänsteanteckningar

Vi gör alltid en tjänsteanteckning vid grova eller upprepade kränkningar. Vi gör även en tjänsteanteckning om vi diskuterat en kränkning med en vårdnadshavare. All personal ska vara trygga i när en tjänsteanteckning ska göras och avsätta tid att göra denna. För att uppnå detta stämmer vi alltid av tjänsteanteckningarna på avdelningsplaneringarna under punkten ”Barn”.

Dokumentation

Arbetet med Normer och värden dokumenteras med bilder och text i Unikum. Våra observationer dokumenteras skriftligt, med bilder eller filmer. Vi reflekterar runt observationer med hjälp av olika reflektionsprotokoll.

Avstämning under året med bedömning av resultat och analys

- Arbetsplanen är ett levande dokument och avstämningar ska göras en gång per månad.
- Utvärdering, analys och förbättringar görs kontinuerligt i arbetsgången och förs in i arbetsplanen.
- Studiedagen i januari görs en kvalitetsrapport för höstterminen som sen ingår i den årliga kvalitetsrapporten i juni.

Utveckling och lärande

- **I juni 2018 har den pedagogiska dokumentationen förbättrats så att det går att följa varje barns utveckling och lärande**
- **Under verksamhetsåret 2017-2018 ska alla barn uppleva att den pedagogiska verksamheten genomförs så att den stimulerar och utmanar till utveckling och lärande. Att den är öppen, innehållsrik och inbjudande. Att den främjar leken, kreativiteten och skapar ett lustfyllt lärande. Att ta tillvara barns intresse för att erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.**
- **Under verksamhetsåret 2017-2018 ska pedagogerna fokusera på barnets språkliga utveckling, samt naturvetenskap och teknik**

Processen

1-2-åringar

Enligt Läroplanen för förskolan; *verksamheten skall utgå från barnens erfarenhetsvärld, intressen, motivation och drivkraft att söka kunskaper. Barn söker och erövrar kunskap genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande, men också genom att iaktta, samtala och reflektera.*

Vi pedagoger dokumenterar det vi "serverar" här på förskolan, att barnen får prova olika material. Det gör att vi pedagoger ser ett lärande/utforskande hos barnen.

Erbjuder olika material och aktiviteter i vår verksamhet både ute och inne. Vi pedagoger vill främja leken på ett lustfyllt sätt. Att barnen får ta ett eget ansvar utifrån mognad, intresse, kunskap och färdigheter.

Vi kommer arbeta med "Från start till mål" (ett pedagogiskt verktyg för systematiskt kvalitetsarbete).

Under verksamhetsåret kommer vi pedagoger att delta i Läslyftet, använda oss av Babblarna och stödtecken. Bibliotekarien kommer regelbundet att läsa för barnen i mindre grupper.

Vi ska arbeta i projekt som är lätta att bygga på under längre perioder för att på så sätt se barnens lärande. (arbeta i block)

För att synliggöra för barnen vad vi gjort och upplevt tillsammans använder vi oss av bilder, text och material "levande material" (dokumentation). (Köpa in dokumentationstavlor och göra dokumentations böcker)

Leken är viktig för barns utveckling och lärande. Genom lek utvecklas barns grov- och finmotorik, ett medvetet bruk av leken främjar språkutvecklingen, samspel, rörelser. Vi pedagoger är delaktiga och är med då det behövs och vägleder.

Babblarna kommer att genomsyra stora delar av naturvetenskap, matematik, teknik och språkutveckling.

Under verksamhetsåret ska vi utveckla vårt arbete med barnens lärloggar på Unikum. Detta kommer att underlätta för oss att dokumentera varje barns utveckling och lärande.

Språkutveckling

Vi pedagoger skapar en språkutvecklande miljö där vi ser till att böcker, siffror, alfabet samt symboler finns för att uppmuntra intresset för läsning. Vi är delaktiga och medforskande i ett lustfyllt lärande med barnen. För att utveckla barnens språk uppmuntrar vi barnen att kommunicera, lyssna och uttrycka sig efter sin förmåga. Vi använder oss av sång, bilder, sagor, rim och ramsor. Vi har en upptäckande och lärorik miljö och samtalar mycket med barnen.

Under verksamhetsåret 2017 kommer vi arbeta med ett projektinriktat arbetssätt. Vi kommer att arbeta med Babblarna som är ett verktyg för att fånga upp och locka de yngsta barnens språkutveckling. Vi arbetar även med stödtecken för att stärka barn som behöver stöd i sin språkutveckling.

Matematik och Teknik

utvecklar sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder, antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring,

Att ha ett medvetet matematiskt förhållningssätt i vardagen, till exempel vid fruktstund, i lekar, måltider och vid påklädning där vi använder matematiska termer och begrepp. Att kunna utföra enkla experiment ger barnen tillfällen att utveckla sin finmotorik och där i sin tur få rika sinnesupplevelser. På samlingen använder vi oss dagligen av lägesord, till exempel under, på, i, bredvid och så vidare.

Naturvetenskap

Närheten till en vacker natur ger oss bra förutsättningar. Vi kommer att ta tillvara på möjligheten till att uppleva och vistas i närmiljön. Vi kommer att arbeta med barnen i naturen och locka till att utforska och upptäcka.

Vår pedagogiska tanke är att följa de fyra årstiderna och se hur naturen förändras. Vi ska även samtala med barnen om återvinning, kompostering.

Vår närmiljö, bland annat skogen och vår egen gård ger utforskande av naturvetenskapliga fenomen och vi inför teknik och matematik.

3-åringar

Språkutveckling

Under verksamhetsåret ska vi använda oss av läsfixarna. Vi kommer att läsa och berätta flanosagor när barnen är indelade i mindre grupper. Här kan läsfixarna hjälpa barnen att öva läsförståelse, återberättande och att visualisera händelser. Barnen kommer även att få gå till biblioteket för att låna böcker till hemvisten.

Viktigt att pedagogerna använder ett rikt språk och att vi benämner det vi gör.

Vi ska uppmana barnen att använda sitt språk vid konflikter och vardagliga situationer.

Under verksamhetsåret ska vi utveckla vårt arbete med barnens lärloggar på Unikum. Detta kommer att underlätta för oss att dokumentera varje barns utveckling och lärande.

Vi ska arbeta projektinriktat och för att så fort som möjligt kunna starta upp projekt i barngrupperna kommer vi att observera och dokumentera barngruppernas intressen och behov.

Teknik och matematik

Under hösten kommer vi att arbeta med former, siffror och lägesord. Vi kommer också att göra olika experiment.

Vi pedagoger använder oss av matematiska ord och begrepp i våra samtal med barnen. För att de ska känna igen och så småningom själva kunna använda sig av dessa uttryck.

Vi pedagoger ska lära oss att använda QR koder. För att på ett stimulerande och utmanande sätt utforska den typen av teknik tillsammans med barnen.

Naturvetenskap

Vi går till skogen en gång per vecka. Vi börjar med att barnen får fundera på vilka djur som bor i skogen. Kommer de på fem djur eller fler har vi en omröstning och kommer fram till ca tre djur som vi sedan forskar vidare om hemma på förskolan.

Även i vår dagliga utevistelse uppmuntrar och inbjuder vi till samtal och diskussioner om naturvetenskapliga fenomen och funderingar.

4-åringar

Vår ledstjärna kommer att bli att vara närvarande, lyssnande och nyfikna vuxna. Vi kommer att aktivt stödja och språkuppmuntra vad barnen vill och vad vi ser att de behöver ”träna” på. Barnen kommer att träna på att sätta ord på vad de verkligen vill eller känner. Att äga ett språk stärker självkänslan.

Läsfixarna/lyftet kommer att diskuteras tillsammans barnen när vi läser böcker eller illustrerade flanosagor. För gynnsam språkutvecklingen behövs också en fungerande munmotorik, därför kommer vi också att träna på det.

Språkutveckling

De vuxna är nyfikna och ska ta sig tid att lyssna och reflektera tillsammans med barnen när de frågar/ifrågasätter och vidareutvecklar samtalet.

Vi uppmuntrar och tränar på att använda inomhusröst. Vi diskuterar med barnen och benämmer saker och ting vid namn. ICDP. Uppmuntrar dem till att förklara vad de vill t.ex. pekar på mjölken. Inte hålla upp mjölk då, istället fråga vad de vill? Det utvecklar språket. Stimulera barnen att hjälpa varandra.

Ladda våra lärplattor med pedagogiska appar med inriktning språk som är passande och lärorika för barnen.

De vuxna vägleder/påvisar och uppmuntrar barnen i att använda bilder, texter och olika medier till exempel lärplatta, dator och böcker som ett ”sätt” att tolka och träna på finmotoriken.

En förutsättning för att få ett utvecklat talspråk är utvecklad munmotorik. Vi kommer att använda oss av olika ramsor och övningar för att träna munmotoriken. Och vi kommer att uppmuntra till lärande även fast inte intresse finns. Använda oss utav rim, sång och ramsor.

Observera barnens lek för att se deras intressen och starta ett projekt ifrån start till mål. Kopplat till läroplansmålen.

Karaktärerna i ”En läsande klass” används för att diskutera bilder och texter. Läslyftet för personalen kommer att starta under hösten.

Naturvetenskap

Ge barnen förutsättningar till att kunna källsortera och plocka undan efter sig genom tydligare sopstationer med t.ex. bilder på. Var ska papper slängas? Tejp? Och så vidare.

Gå till skogen minst en dag i veckan, följ årstiderna. Aktiviteter kring naturvetenskap och matematik i skogen.

Vi vuxna använder naturvetenskapliga termer när vi är i naturen tillsammans med barnen samt dokumenterar den.

Använda multimedia i naturen för att kunna uppfylla barnens nyfikenhet.

Använda naturmaterial och återvinningsmaterial i projekt/aktiviteter så att återbruk kan bli ett naturligt inslag i verksamheten.

Barnen har tillgång till naturvetenskapliga appar på våra läroplattor.

Teknik

Barnen har tillgång till teknikappar och multimedia.

Klipptechnik, träna på att klippa och hur fungerar en sax?

Temadag med inriktning på teknik. Enklare experiment med instruktioner och kunskap från de vuxna.

En utmanande lärmiljö för att utveckla konstruktionsbyggande av olika material, byggteknik och hållfasthet.

Kemi och Fysik

Anordna temadagar för experiment och att prata/diskutera med "rätta" termer. Och skapa nyfikenhet för vardags kemi och fysik

Matematik

Vi går till biblioteket en gång i veckan med olika barn varje gång. Vi lånar böcker-antal.

Vi benämner matematiska begrepp i våra vardagliga situationer för att uppmärksamma det för barnen och göra dem bekväma med begreppen.

Vi spelar spel (tärning), räkneord, geometri (spel).

Barnen ges en berikande miljö med material som utmanar nyfikenheten som möjliggör bygge, skapande, kommunikation och lek både inomhus och utomhus.

Praktisk matematik i skogen med kombination av naturvetenskap samt pedagogiska appar med inriktning matematik som är passande och lärorika för barnen och tränar finmotoriken.

Motorik

Vi har gymnastik tillsammans med barnen i idrottshallen en gång i veckan. Men vi är ute och vistas i vår närmiljö varje dag. Viktigt att vi ger barnen tid till att träna på att klä sig själva. Det tränar både grov och finmotorik.

Material som gynnar grov- och finmotoriken finns tillgänglig i barnens lärmiljö.

5-åringar

Dokumentation av barnens utveckling och lärande

Stora delar av vår dokumentation av barnens utveckling och lärande kommer att finnas i Unikum. Vi ska under året satsa på att utveckla vår användning av barnens individuella lärloggar, så att det där ska gå att följa varje barns utveckling och lärande.

Vi använder oss även av andra dokumentationsmaterial för att kartlägga varje barn. Till Barn- och elevhälsan använder vi oss av en mall där varje barns utveckling inom olika områden dokumenteras. Vi har också avstämningar inom mer specifika områden såsom språk och matematik. Dessa kartläggningar kan vi sedan använda för att planera vilka områden vi behöver arbeta mer med på gruppnivå.

Projekt

Vi kommer under året att arbeta med projekt. Vi startar upp med detta så tidigt som möjligt under hösten, efter att ha kartlagt vilka intressen och behov som finns i vår barngrupp. Det ska vara tydligt i hela verksamheten vilket projekt vi för tillfället arbetar med.

Språkutveckling

För att främja arbetet med språkutveckling ska vår verksamhet och våra lärmiljöer erbjuda barnen rika möjligheter till utveckling inom kommunikation, läs och skriv och läsförståelse. Vi vill att det ska vara tydligt när vi arbetar med språkutveckling att barnen ingår i ett sammanhang där de utforskar och använder sina kunskaper och färdigheter i ett lustfyllt lärande.

I arbetet med att öka barnens läsförståelse kommer vi att använda oss av En läsande klass. Vi kommer även att delta i Läslyftet. Barnen ska ha tillgång till böcker av olika svårighetsgrad i verksamheten. Vi läser dagligen för barnen och kommer allt eftersom att använda oss av karaktärerna ifrån En läsande klass. Vi har även en Lässug som vi använder för att öka barnens intresse för böcker och läsning. Med Lässugen suger vi hit olika personer från vår närmiljö som kommer och läser en bok för barnen.

Vi ska arbeta aktivt med att ge barnen många möjligheter till att kommunicera och argumentera, gärna i mindre sammanhang. Vi tar tillvara på alla tillfällen till samtal och diskussioner med barnen; vid samlingar, vid matbordet, i hallen och så vidare. Vid samlingar kommer vi även att använda oss av en Pratsten, som hjälper alla att få komma till tals. Vi använder oss av lärsamtal i så stor utsträckning som möjligt.

I våra lärmiljöer har vi olika former av bokstäver och ord som barnen kan leka med och använda sig av. På våra lärplattor har vi ett flertal appar som stimulerar barnens språkutveckling.

Naturvetenskap

I vår verksamhet vill vi utnyttja alla aspekter av vår närmiljö för att barnen ska få möjlighet att utforska naturen och på ett konkret sätt få inblick i exempelvis kretslopp, djur- och växtliv.

Barnen är indelade i två grupper som har utflyktsdag varsin dag i veckan. Under dessa utflykter pratar vi om och undersöker praktiskt olika kretslopp, exempelvis vatten och årstider. Vi använder tiden innan och efter utflykterna för att ge barnen möjlighet att diskutera det område vi för tillfället fokuserar på, samt att göra olika uppgifter som hänger ihop med det vi gjort på utflykten.

Vi pratar om vikten av att värna miljön och tittar i samband med detta på bland annat Barr och Pinne på Utbildningsradion. Vi deltar även i Håll Rents skräpplockardagar.

Vi tittar på och utforskar djur, växter, spillning och spår i naturen. Vi läser även böcker, ser på filmer och använder våra lärplattor för att ta reda på mer om dessa.

Vårt mål är att barnen själva ska få utforska naturen. Vi tar på våra utflykter med oss lärplattor, lappar och annat material för att de ska få möjlighet till detta. De frågor och funderingar som uppkommer följs upp på samlingen efter utflykten.

Teknik

Under vårt skapande ska barnen få möjlighet att använda sig av olika tekniker i samband med att vi bygger och konstruerar.

Vi planerar under hösten in en KomTek-dag, för att komma igång ordentligt och inspirera barnen i deras skapande.

Vi pedagoger strävar efter att sätta ord på olika tekniker som barnen använder i vardagen.

Vi kommer att låta barnen testa på att arbeta med programmering med hjälp av vår BlueBot.

Matematik

Vi vill erbjuda barnen en miljö där vi medvetet använder matematiska begrepp i såväl leken som i styrda aktiviteter. En dag i veckan har vi en samling som fokuserar särskilt på matematik.

Vi uppmärksammar barnen på förekomsten av matematik i vardagen. Vi letar efter mönster i naturen och tillhandahåller mönster för bland annat pärlplattor och olika bygg- och konstruktionsleksaker. Vi utmanar barnen och hjälper dem vidare med sina konstruktioner.

Vi använder antals- och mängdbegrepp i vardagen, i samlingar och i lekar. Vi räknar, mäter, jämför och delar. Vi tittar på avsnitt från *Livet i Mattelandet* och *Katten, musen tiotusen* från Utbildningsradion.

Vi arbetar med tidsbegrepp och tidsuppfattning. Vi använder oss av dagsscheman och pratar varje morgon på samlingen om vad som ska ske under dagen och när.

Avstämning under året med bedömning av resultat och analys

- Arbetsplanen är ett levande dokument och avstämningar ska göras en gång per månad.
- Utvärdering, analys och förbättringar görs kontinuerligt i arbetsgången och förs in i arbetsplanen.
- Studiedagen i januari görs en kvalitetsrapport för höstterminen som sen ingår i den årliga kvalitetsrapporten i juni.

Barns inflytande

- I juni 2018 ska alla barn uppleva att de fått vara med och påverkad sin vardag på förskolan**
- Under verksamhetsåret 2017-2018 ska pedagogerna arbeta med barnens sociala utveckling så att de alltefter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan**

Processen

1-2åringar

Vara lyhörd för att alla individer får lika stort inflytande i verksamheten.

Genom att kontinuerligt observera, reflektera och dokumentera barns lek för att synliggöra barns intressen och idéer. Vi ger barnen möjlighet att välja aktiviteter i verksamheten. Och det material som finns att välja på ska vara tillgängligt.

Den fysiska miljön anpassas och förändras utifrån barngruppens intressen och behov vilket leder till nya utmaningar. Och vi låter barnen göra egna val.

Vi har ett demokratiskt förhållningssätt där alla barns behov tillgodoses. Till exempel val av aktivitet, frukt, bestick, och så vidare. Många av våra barn har inte utvecklat sitt talspråk men vi uppmuntrar till träning av språkljud med hjälp av babblarna till exempel bibbi bibbi, diddi diiiskar.

Barnen får visa med sina känslor, kroppsspråk och språket vad de vill göra. Genom att låta barnen få ge uttryck för sina känslor kan de påverka sin vardag på förskolan.

Genom att arbeta med "Från Start till Mål" ser vi vad barnen är intresserade av. Barns inflytande i förskolan kan vara att barnen får ta ansvar för sina egna handlingar till exempel hänga upp sin jacka, ställa saker på rätt ställe.

Vi använder timglas för att visa på hur lång tid barnen behöver för att "sitta" still och göra sitt val. Samt att vi pedagoger är närvarande med barnen och visar hur man ska gå till väga med materialet eller dyl.

Barnen ska visa respekt för varandra och för det material och den miljön som finns på förskolan. Att barnen tränar på att göra själva.

3-åringar

Barnen får vara med och göra val i olika situationer och då inte ha mera än två alternativ att välja mellan. Vi tränar även att hålla fokus och stanna kvar vid den aktivitet som barnen valt. Barnen är delaktiga när vi bestämmer vilka regler som gäller både inne och ute. Vad får vi göra och inte göra? Träna på att ta ansvar för eget och gemensamt material.

Vi delar barnen i mindre grupper så att barnen får bättre förutsättningar att uttrycka sina tankar och åsikter. Pedagogerna är inlyssnande och tar tillvara barnens intressen och frågeställningar.

När vi startar upp vårt projekt är barnen med och bestämmer exempelvis vilka djur vi ska forska om.

Barnen får vara med och hjälpa till med mellanmål. De är även delaktiga i aktiviteter såsom val av böcker och sopsortering.

4-åringar

Att lita på dig själv är att känna grundtryggheten. Att sedan vara i en grupp som tillåter att våga prova det okända. Vilket gör att du också har större chans att förstå andra människors situation och därmed också kan få viljan att hjälpa andra.

Viktigt är att vårdnadshavarna känner att deras barn har en trygg miljö och tillit till oss vuxna.

När barnen är delaktiga att ta fram regler och träna på att följa dessa regler. Tar ansvar för att vara rädd om våra saker och varandra. Genom att skapa en ”vi” känsla. Vi uppmuntrar barnen till att se efter våra saker och vara rädda om dem.

Genom att vara närvarande vuxna och lyssna, så tar vi vara på deras idéer i den mån det går.

De vuxna ansvarar för att dela in barnen i mindre grupper för att lyssna in barnens åsikter och så att alla barn får möjlighet att prata.

5-åringar

Vi kommer under året att arbeta med projekt. Vi startar upp med detta så tidigt som möjligt under hösten, efter att ha kartlagt vilka intressen och behov som finns i vår barngrupp.

Vårt mål är att alla barn och pedagoger ska ta ett gemensamt ansvar för våra lärmiljöer och vårt material, samt vara aktiva i arbetet med att hålla ordning i dessa. I början av hösten pratar vi med barnen om vad vi ska ha för regler beträffande städning och hur vi kan hålla nere förbrukningen av exempelvis papper.

Då det uppstår situationer eller tillfällen då det behövs olika former av regler försöker vi diskutera dessa med barnen och se vad de har för idéer på lösningar. Vi förklarar alltid för barnen varför vi är tvungna att ha vissa regler och rutiner.

Vi arbetar tillsammans med barngruppen med att vi alla har ett ansvar för hur vi bemöter varandra. Vi pratar om hur vi påverkar varandra genom våra handlingar. Mycket av detta blir en del av våra arbeten med *Känslor och Kompistavlan* (se *Normer och värden*).

Efter maten väljer barnen en lugn aktivitet som de håller fast vid i 20-30 minuter. Denna aktivitet väljs på en särskild vallapp, där varje aktivitet har ett visst antal platser. Barnen får då både träna på att göra ett val och hålla fast vid detta, samt att tänka om när det de tänkt välja är fullt.

Avstämning under året med bedömning av resultat och analys

- Arbetsplanen är ett levande dokument och avstämnings ska göras en gång per månad.
- Utvärdering, analys och förbättringar görs kontinuerligt i arbetsgången och förs in i arbetsplanen.
- Studiedagen i januari görs en kvalitetsrapport för höstterminen som sen ingår i den årliga kvalitetsrapporten i juni.

Förskola och hem

- **I juni 2018 ska föräldrar uppleva att de har möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan.**
- **I juni 2018 ska föräldrar uppleva att förskolan är tydlig med att informera föräldrar i fråga om mål och innehåll av verksamheten**

Processen 1-2åringar

”Att bygga broar mellan hem och förskola”

Den dagliga kontakten vid lämning och hämtning är viktig.

Dagliga samtal med vårdnadshavare, vid hämtning och lämning. Att kunna informera vårdnadshavarna om hur dagen varit och vad barnen gjort. Regelbundna infoblad om vad som händer genom unikum. Under hösten 2017 kommer alla vårdnadshavare att erbjudas utvecklingssamtal.

Vi kommer också att bjuda in till ett föräldramöte under hösten 2017, där vi informerar om vår verksamhet. Vi går igenom vad som hänt och vad som planeras framöver. Att få trygga föräldrar och en bra kontakt är viktigt. Vi brukar ha sms/telefon kontakt lite extra vid till exempel inskolning, jobbiga lämningar och ibland för att bara visa vår dagliga verksamhet. Vi bjuder också in vårdnadshavare till ett informationsmöte innan inskolning. För att i lugn och ro kunna ge dom en bild av hur vår verksamhet ser ut.

Genom att använda Unikum får vårdnadshavarna också en inblick i hur vi kopplar läroplansmålen till vår verksamhet (det är läroplansmålen som ska styra vår verksamhet).

Förskolan och skolan har ett gemensamt föräldraråd där föräldrar tillsammans med pedagoger, rektor och förskolechef kan driva frågor av intresse för verksamheterna.

Ett förbättringsområde är att på ett bättre planera överinskolningar, möten för föräldrar till nya hemvisten.

3-åringar

Daglig kontakt med vårdnadshavare vid hämtning och lämning är en viktig del i samarbetet mellan förskola och hem. En stor del är också att informera vårdnadshavare om våra styrdokument och vår verksamhet. Detta gör vi bland annat genom att vi hänger ut exemplar av trygghetsplan och arbetsplan i hallarna. Samt informerar om att de finns på hemsidan.

Vi informerar alla vårdnadshavare om unikum och hur vi kommer att använda oss av unikum som informationskanal.

Utifrån svaren från brukarenkäten kommer vi att genomföra en mentimeterundersökning samt gruppdiskussioner på höstens föräldramöte.

Förskolan och skolan har ett gemensamt föräldraråd där föräldrar tillsammans med pedagoger, rektor och förskolechef kan driva frågor av intresse för verksamheterna.

4-åringar

Under föräldramötet tidigt på hösten 17 ska vårdnadshavarna bli tillfrågade kring **vilket** inflytande de vill ha och **hur** de vill ha inflytande med hjälp av mentometern.

Information och Satellitens mål och förhållningssätt berättas om på samma föräldramöte.

Vi erbjuder samtal minst 2 gånger per läsår och har regelbunden kontakt med vårdnadshavarna där vi vuxna överlämnar hur dagen har varit. Vårdnadshavare ska lämna sina barn och känna sig trygga med att deras barn trivs och känner glädje i utvecklande och lärande.

Via Unikum ger vi också barn och vårdnadshavare en möjlighet att följa vår verksamhet.

Förskolan och skolan har ett gemensamt föräldraråd där föräldrar tillsammans med pedagoger, rektor och förskolechef kan driva frågor av intresse för verksamheterna.

5-åringar

En gång per termin har vi föräldramöte. På dessa möten planerar vi i någon form in tillfällen där föräldrarna får diskutera ett aktuellt ämne.

Inför utvecklingssamtalen får föräldrarna hem frågor om hur de upplever vår verksamhet och om de har några synpunkter eller frågor. Vi har ett utvecklingssamtal per termin.

Förskolan och skolan har ett gemensamt föräldraråd där föräldrar tillsammans med pedagoger, rektor och förskolechef kan driva frågor av intresse för verksamheterna.

I Unikum lägger vi upp bilder på och information om olika aktiviteter vi arbetar med i verksamheten. Dessa aktiviteter kopplas med etiketter till olika ämnen, såsom språkutveckling, matematik, idrott och så vidare. De kopplas även till de mål i läroplanen som vi arbetar mot.

Föräldrarna får varannan vecka ett brev med information om verksamheten, både vad vi arbetat med och vad som kommer att hända.

Vi har tv-skärmar i våra hallar där vi ska lägga ut veckoscheman.

Avstämning under året med bedömning av resultat och analys

- Arbetsplanen är ett levande dokument och avstämningar ska göras en gång per månad.
- Utvärdering, analys och förbättringar görs kontinuerligt i arbetsgången och förs in i arbetsplanen.
- Studiedagen i januari görs en kvalitetsrapport för höstterminen som sen ingår i den årliga kvalitetsrapporten i juni.

Samverkan med förskoleklass, grundskola och fritidshem

- **Under verksamhetsåret 2017-2018 ska förskolans personal utbyta kunskaper och erfarenheter med personalen i förskoleklass, grundskola och fritidshem samt samverka med dem.**
- **I juni 2018 känner sig barn, pedagoger och vårdnadshavare trygga vid övergången till en ny hemvist eller en ny verksamhet**

Processen

1-4-åringar

Förskolan kommer under verksamhetsåret att ha fem gemensamma arbetsplatsträffar med förskoleklass, grundskola och fritidshem. Här diskuteras frågor som rör hela intraprenaden.

De äldre barnen(4-åringarna)är inbjudan till några av skolans storsamlingar under året.

Det har tidigare varit aktuellt att barn från någon av skolans klasser kommer och läser för förskolans barn. Detta ska eventuellt återupptas under läsåret.

5-åringar

Kometen har gemensamma öppningar och stängningar med fritidsavdelningarna Raketerna och Planeten. Barn och pedagoger får då en möjlighet att träffas och lära känna varandra, samt utbyta erfarenheter, tankar och idéer. Många av barnen på Kometen känner då också pedagoger från fritids när de börjar förskoleklass.

Pedagogerna från förskolan, skolan och fritids har fem gemensamma kvällskonferenser under ett läsår. Vi har då oftast någon form av gruppdiskussioner där vi utbyter erfarenheter i olika frågor.

Barnen från Kometen är med på alla storsamlingar som skolan har. En storsamling om året planeras av Kometen.

Vi har gemensamt beslutade planer för när och hur ofta vi ska ha inskolningar mellan olika avdelningar och verksamheter. I dessa planer framgår även vem som ansvarar för vad.

I planerna för inskolning ingår även att vi ska göra en överlämning mellan verksamheterna, både på grupp- och individnivå. Vid behov medverkar också specialpedagog vid dessa överlämningar.

Avstämning under året med bedömning av resultat och analys

- Arbetsplanen är ett levande dokument och avstämningar ska göras en gång per månad.
- Utvärdering, analys och förbättringar görs kontinuerligt i arbetsgången och förs in i arbetsplanen.
- Studiedagen i januari görs en kvalitetsrapport för höstterminen som sen ingår i den årliga kvalitetsrapporten i juni.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

- Under verksamhetsåret 2017-2018 ska dokumentation av barnens utveckling och lärande ligga till grund för att utveckla förskolans kvalitet. Dokumentationen ska ske fortlöpande och vara en naturlig del i den dagliga verksamheten**

Processen

1-2-åringar

Genom att observera, dokumentera samt analysera och följa hur den pedagogiska verksamheten svarar mot målen och bidrar till barns lärande, utveckling och delaktighet.

Med hjälp av olika verktyg som Ipad, Iphone, kamera, unikum, observation fångar vi upp barnens olika lärandeprocesser och intressen för att synliggöra dem och för att utveckla verksamheten vidare. Kontinuerlig reflektion på vår arbetslagsplanering för att hålla läroplanen levande i den dagliga verksamheten.

Från start till mål hjälper oss att kartlägga och dokumentera gruppens intressen och behov. Utifrån det kan vi sedan planera verksamheten så att den blir så rolig, utmanande och utvecklande som möjligt.

Vi använder oss av reflektionsprotokoll för att dokumentera våra observationer och reflektioner.

Vi ska utveckla vårt arbete med Unikum och bli bättre på att använda barnens lärloggar. Detta kommer att underlätta för oss att dokumentera och se varje barns utveckling och lärande.

3-åringar

Vi ska fortsätta att utveckla vårt arbete med Unikum. Använda barnens lärloggar för att dokumentera det enskilda lärandet.

Tillsammans med barnen dokumenterar vi också det projekt som vi ska jobba med under terminen. Vi använder oss av bland annat Ipad och kamera för att dokumentera verksamheten med barnen.

4-åringar

Fortsätta med att utveckla unikum. Att använda barnens lärloggar för att dokumentera individens utveckling och lärande.

Avsätta tid på arbetslagsplaneringen för bildanalys och reflektion på gruppens utveckling och lärande, så att möjligheten finns att följa varje barns utveckling och lärande.

Utveckla barnens delaktighet i dokumentationen av dagens händelser/stora och små projekt.

5-åringar

Vi ska använda oss av Unikum för att dokumentera vår verksamhet och barnens individuella utveckling. Vårt mål under året är att bli bättre på att använda barnens individuella lärloggar.

Vi kommer att använda Unikum när vi utvärderar vår verksamhet, då det är lätt att skapa en överblick av denna genom att sortera dokumentationen utifrån de etiketter som finns (matematik, språkutveckling och så vidare) för att se vad vi gjort inom olika områden.

De kartläggnings- och avstämningsmaterial vi använder oss av kommer att ge oss möjlighet att utvärdera vår verksamhet, då vi kan se vilka områden vi behöver utveckla eller arbeta mer med.

Vi ska göra observationer i verksamheten utifrån olika frågeställningar och sedan diskutera dokumentationen på avdelningsplaneringar.

I de projekt som vi arbetar med kommer vi att dokumentera barnens utveckling och lärande, förhoppningsvis i samarbete med barnen. Hur detta kommer att se ut vet vi dock inte förrän vi valt projekt.

På avdelningsplaneringar och studiedagar använder vi vår dokumentation för att stämma av i arbetsplanen och utveckla vår verksamhet.

Avstämning under året med bedömning av resultat och analys

- Arbetsplanen är ett levande dokument och avstämnings ska göras en gång per månad.
- Utvärdering, analys och förbättringar görs kontinuerligt i arbetsgången och förs in i arbetsplanen.
- Studiedagen i januari görs en kvalitetsrapport för höstterminen som sen ingår i den årliga kvalitetsrapporten i juni.

Giftfri miljö

Processen

Vi följer Örebro kommuns handlingsplan för giftfri förskola och jobbar vidare efter checklistan på obligatoriska åtgärder. Fokus under verksamhetsåret kommer att ligga på att fortsätta byta ut de äldre vilmadrasser som finns kvar samt eventuellt byta ut de plastmuggar som barnen dricker ur vid uteverksamhet.

Alla nyinköp av material och leksaker är giftfria.

Alla vårdnadshavare informeras på föräldramöte hösten -17 om hur vi arbetar för en giftfri förskola.

Förskolan har en grupp som ansvarar för arbetet med giftfri förskola.

Smartare mat

Processen

Vår målsättning är att arbeta utifrån Örebro Kommuns koncept "Smartare mat" som innebär:

- Vi slänger inte mat i onödan
- Vi mäter matsvinn
- Vi väljer ekologiska, närproducerade, miljömärkta och rättvisemärkta varor
- Vi använder mer grönsaker och mindre kött
- Vi väljer fisk och kött med omsorg
- Vi väljer grönsaker och frukt som hör till säsongen
- Vi lagar mat från grunden och provar nya recept

Process

- Samtal med barnen om att ta mat som man orkar äta upp
- Mäter matsvinnet 2 ggr om året. Oktober, mars
- Gör noggranna val vid inköp av varor
- Får kontinuerligt uppdaterade listor på hur mycket vi handlar ekologiskt, CO2/kg
- Får bra stöd och ny information på våra kostträffar om hur vi ska jobba